

Artikel van de maand – November 2009

Twaalf zendingsthema's in Genesis (7)

Door Dr. Steef van 't Slot

Deze maand vervolgen we de serie van 12 zendingsthema's in Genesis met

Thema 7: Gods verbond met de zoon der belofte

Het thema van de zoon (Zoon) staat centraal in de bijbel en vindt zijn eerste volledige type van Christus in Gen. 15-18, 21, 22 en 24-27, in Isaak. God beloofde Abraham: '... een zoon ... die je zelf zult verwekken ...'.¹ Toch noemde God daarbij Sara niet, alsof Hij opzettelijk vaag wilde blijven. Was Hij specifieker geweest, dan waren Gen. 16 en 21 misschien nooit geschreven. God belooft iets en de mens bedenkt hoe die belofte vervuld kan worden. Let op het woord 'misschien'.² Zodra de mens ontdekt hoe dit gedaan kan worden gaat hij God helpen. In plaats van God om leiding te vragen luisterde Abraham naar Sara. Het gevolg was een familietragedie die ooit zal uitlopen op een wereldwijd conflict.³ God heeft geen hulp nodig om Zijn beloften te vervullen. Misschien drukte Hij zich vaag uit om te zien hoe Abraham zou omgaan met wachtperiodes. Voor deze test zakte hij, net als Jakob later, door hoe hij het eerstgeboorterecht verwierf.⁴ Daarna worden belofte *en* ontvangers, Abraham *en* Sara specifiek genoemd:⁵ de verbondslijn loopt via Isaak, niet via Ismaël. De tabel somt wat verschillen op:

Ismaël	Isaak
De geboorte was niet voorzgd	De geboorte was aangekondigd
Zoon van het vlees	Zoon van de belofte
Verwekt naar de wil van een man	Verwekt naar het woord van God
Zoon van de slavin	Zoon van de vrije vrouw
Rebels karakter (16:12)	Man van God (24:63; 25:21)
Ontving bepaalde beloftes (16:10; 17:20)	Ontving het hele verbond (17:19,21)
Hij bracht twaalf vorsten voort	Israël bracht twaalf stammen voort
Hij werd een groot volk (25:12-18)	Werd zegen voor alle volken (17:16)
Vader van de Arabieren	Vader van Joden en alle gelovigen
Bracht de Islam voort	Bracht Judaïsme en Christendom voort
Geen redding voor moslims buiten Christus	Redding door geloof in Jezus Christus ⁶

¹ Gen. 15:4b

² Gen. 16:2

³ Zach. 12:3

⁴ Gen. 25:31-34

⁵ Gen. 17:16,19,21

⁶ Joh. 14:6; Hand. 4:12

Abraham en Isaak representeren God de Vader en Zijn Zoon Jezus Christus.⁷ In de volgende generatie gaat de lijn der belofte verder met de jongere zoon, Jakob.⁸ Isaak, ook een jongere zoon der belofte, hanteerde dit principe echter niet toen hij zijn nakomelingen wilde zegenen, hoewel God duidelijk gesproken had voor ze geboren werden. Ook hij handelde op eigen initiatief – en het gevolg was een gescheurd gezin,⁹ dat nooit meer volledig verenigd zou worden.

Was Isaaks plan een bewuste daad van ongehoorzaamheid, gemotiveerd door tijdelijke en vleselijke lusten? Uiteraard was de manier waarop Rebekka en Jakob met deze zaak omgingen even verkeerd, en het resultaat was dat ze elkaar nooit meer zagen nadat Jakob vluchtte. Hierna wordt Rebekka's naam niet meer genoemd; misschien stierf ze voor Jakob twintig jaar later terugkeerde.

Alle zonen der belofte, Isaak, Jakob en Jozef werden geboren uit onvruchtbare vrouwen, Sara, Rebekka en Rachel. Voor al deze vrouwen moest gebeden worden voor ze konden baren en geen van hun zonen der belofte was de oudste. Er ligt een belangrijk geestelijk principe verborgen in dat gegeven. De oudste zoon beeldt het oude leven van NT gelovigen uit, afkomstig uit de natuurlijke geboorte. Het gedrag van Ismaël en Ezau komt overeen met wat Paulus later bescheef als 'werken van het vlees'.¹⁰ De jongste zoon verbeeldt het nieuwe leven van de gelovige, afkomstig van de wedergeboorte. Dit nieuwe leven is hun jongere leven – het begint later dan het oude leven – en begint na hun geestelijke geboorte. Geen van de jongens Isaak, Jakob of Jozef werd geboren door de wil van de man maar uitsluitend vanwege Gods belofte.¹¹ Iedere gelovige bezit deze twee naturen en moet de oudste de jongste laten dienen: vleselijke lusten moeten ondergeschikt gemaakt worden aan de eisen van het nieuwe leven in Christus.¹²

In het laatste deel (37-50) van Genesis worden de aartsvaderlijke beloftes niet herhaald aan Jozef: zijn beloften van God waren verwoord in de twee dromen.¹³ Toch is hij het duidelijkste vroege voorbeeld van een zegen voor alle volken; hij redde hen van *fysieke* hongersnood. Daarmee wordt hij een belangrijk type van Christus Die zou zorgen voor redding van *geestelijke* hongersnood.¹⁴ Jozef is een van de belangrijkste personen in Genesis. Als Jakob Jozefs zonen zegent, geeft hij de belangrijkste zegen aan Efraïm, de jongste.¹⁵ Jozef zou dezelfde foute keus hebben gemaakt die Isaak eerder had willen maken.¹⁶ Maar Jakob, de derde generatie na Abraham, begreep uiteindelijk het principe achter Gods handelen met de zoon der belofte, dat de oudste minder was dan de jongste.

⁷ Zie thema 2, beschreven in mijn artikel van maart 2009

⁸ Gen. 25:33 & 28:13-15

⁹ Gen. 27 & 28

¹⁰ Vergelijk bijv. Gen. 16:12 en 27:39,40 met Gal. 5:19-21

¹¹ Vergelijk dit gegeven met Joh. 1:12,14 en 3:3-8

¹² Zie bijv. Rom 6; Col. 3 en Heb. 12

¹³ Gen. 37:5-10

¹⁴ Joh. 6:33-35

¹⁵ Gen. 48:13-20

¹⁶ Vergelijk Gen. 27 met 48:17-19

